

УДК 796(477-13-074)"1941/1944"

ВИШНЕВСЬКИЙ С. А.

м. Ялта

РОЗВИТОК КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ У МИКОЛАЄВІ ТА ГЕНЕРАЛЬНІЙ ОКРУЗІ В РОКИ НІМЕЦЬКОЇ ОКУПАЦІЇ УКРАЇНИ (1941–1944 рр.)

Дана стаття присвячена аналізу розвитку театрального життя та культурних заходів здійснених у Генеральній окрузі Миколаїв, в роки німецької окупації (1941–1944 рр.) південної України. Розглянуто основні театральні події, діяльність музейних установ та мистецькі заходи самодіяльних колективів у провінціальних містах та селах області.

Ключові слова: Генеральна округа, театр, капела, окупація, музей, п'єса, агітація.

Постановка проблеми. Культура завжди відіграла роль одного із головних символів життя будь-якого народу. Дослідження з історії театру, музеїв та зокрема культурного життя в Україні в умовах німецької окупації в роки Великої Вітчизняної війни, та подій з цим пов'язаних є надзвичайно актуальними для новітньої історії України.

Жорстокий режим німецьких окупантів, з першого погляду, повинен виключити прояви культурного життя Миколаївщини. Але в міру того, як фронт відкочувався все далі на схід, вони поволі почали пристосовуватися до «нового порядку» і в зруйнованих селах і містах Миколаївської генеральної округи з'явилися перші ознаки культурного життя, насамперед у формі театрів, капел бандуристів. Потяг до освіти і культури в українців незборимий ніякими загарбникам.

Велика Вітчизняна війна залишила чимало недосліджених питань, які вимагають від науковців детальних та фундаментальних досліджень. До таких питань відноситься культурне життя на окупованих німцями радянських територіях, яке відіграло роль чи не найсильнішого засобу агітаційного впливу на місцеве населення з однієї сторони, а з іншої сторони давала людям надію та віру в тяжкий період окупації. Саме тому особливого значення набуває вивчення та критичний підхід до висвітлення цих подій архівними документами, а також окупаційними газетами, які виходили для місцевого населення в генеральній окрузі Миколаїв, зокрема в місті та області.

До висвітлення особливостей культурного життя в роки окупації території України німецькими та румунськими військами в ро-

ки Великої Вітчизняної війни зверталися вітчизняні та зарубіжні історики-науковці – О. Черкасов, Я. Лозовецька, В. Ревергук, М. Коваль, В. Гайдабура, В. Ленська, В. Нестеренко та ін.

Мета статті – висвітлити та критично обґрунтувати матеріал про розвиток культурного життя в Миколаївській генеральній окрузі в 1941–1944 рр., яке здійснювалося з ініціативи та під контролем окупаційної влади, здебільшого через відділ освіти та культури міської управи.

Виклад основного матеріалу. Театральне життя Миколаєва, має славу історію та традиції, оскільки виникло разом із заснуванням міста у кінці XVIII ст. Напередодні Великої Вітчизняної війни у місті функціонував Миколаївський російський театр ім. В. Чакова, робітничо-селянський пересувний український театр ім. Т. Шевченка, а також театр юного глядача.

На початку війни театральні установи офіційно влада евакуювала, проте частина артистів в наслідок тих чи інших причин не змогли покинути місто. Не виключено, що частина з них вимушена стати знову до театральної діяльності, правда вже, в театрах окупованого Миколаєва.

Перший культурний захід на теренах генеральної округи відбувся 27 вересня 1941 р. в приміщенні міського театру. Це концерт міської капели присвячений німецьким воєнним частинам, які перебували в Миколаєві. Німецькі солдати та офіцери склали головну глядацьку аудиторію на виступі капели, під керівництвом Клименка [20, с. 2].

На початку жовтня 1941 р. за ініціативи відділу культури та освіти міської управи

зорганізовано український драматичний театр на базі звичайної колгоспної трупи. Цей театр на тривалий час стане основним культурним осередком міста [25, с. 4].

Одночасно з українським драматичним театром період становлення проходив також у театрах мініатюр «Атракціон», та «Театр ілюзій», діяльність яких особливого культурного значення не мала, оскільки розважальні заходи складали більшу частину репертуару [7, с. 4].

Перша вистава українського драматичного театру відбулася в неділю 26 жовтня 1941 р. прем'єрним показом стала вистава Івана Котляревського «Наталка-полтавка». Показ п'єси викликав шквал критики у глядачів, яких задовольнила гра лише деяких акторів, зокрема Петрової (Наталка-полтавка), склала приємне враження на публіку своїм сопрано з гарним тембром голосу, який доповнював образ. Без зауважень на адресу інших акторів не обійшлося, а саме роль Петра у виконанні молодого актора Зисько, який не підійшов ні фактурою, ні виконанням, вів себе вимушено та дуже хвилювався. Образ Терпелихи у виконанні акторки Романець, теж видався не переконливим, з невдалим гримом. Незадовільною, також видалася вокальна частина, за яку відповідав Сулімов. Критика та поради більше працювати адресовані постановнику Мацаку. Врятували прем'єру лише її декоративне оформлення художника Ковальова, та постановка народних танців Дмитрієвим [17, с. 4].

В першій половині жовтня 1941 р. миколаївський український драматичний театр поставив ще дві п'єси, художній рівень яких дещо підвищився і викликав не таку значну критику, як попередня.

Першою відбулася п'єса Іваницького за повістю М. Гоголя «Тарас Бульба». Актори доклали чимало зусиль, для того, щоб сподобатися як глядачам, так і критикам, так зокрема, актор Живанівський у ролі Тараса створив образ справжнього патріота, Богданов зіграв переконливо в ролі Андрія. Незначні недоліки підмічені у ролі інших акторів, а саме для ролі матері, яку грала акторка Беспольотова, не підходить молода людина. Також, недоопрацьованими залишилися масові сцени у спектаклі, за які відповідав постановник Граненко.

П'єса «Невольник» М. Кропивницького за твором Т. Шевченка у постановці Андрієва, знову не стала зразком театрального мистецтва молодого театру. Серед найкращих акторів, які залишили добру згадку критики виділили лише актора Голубенка, який у ролі Степана справив непогане враження, проте не до кінця змалював образ запального козака, та актор Сакіро у ролі батька. До інших акторів глядачі поставилися не так схвально. Найбільш не виразною стала гра акторки Сергійової – Ярина, яка не тільки художньо, а й технічно (охрипла) не увійшла в образ, актор Петров (Недобитий), на думку спеціалістів повторюється у своїх ролях та образах [24, с. 4].

Крім театрального життя, в 1941 р. окупаційна влада, у якості пропагандистської діяльності, розпочала роботу над поновленням функціонування історичного музею у якому передбачалося відкрити новий відділ, а саме історії українського народу. Всі останні відділи не повинні були зазнавати радикальних змін [13, с. 3].

19 грудня газета миколаївської міської управи «Українська думка» повідомила про першу театральну прем'єру 1942 р. Нею стала п'єса М. Старицького «Ой, не ходи, Грицю, та на вечорниці». Ця постановка, як і попередні, не оминула недоліків. Головну героїню Марусю Шурай виконали 2 акторки. Виконавиця першої черги – Юрченко, багато місць своєї ролі не заповнила емоційно, другий виконавець – Ніканорова, грала майстерніше, проте фактурою зовнішності зовсім не підходила до таких ролей. Інші актори своєю грою задовольнили миколаївського глядача. Серед них такі актори, як Петров (Гриць), Авраменко (Хома), Голубенко (Потап), Мацак (Галина), Беспольотова (Вустя Шурай), особливо гарно відіграв свою роль молодий актор Зисько (Дмитро), що впало особливо в очі, після вкрай невдалої ролі в п'єсі «Наталка-полтавка». Незвичним явищем у цій п'єсі, на думку глядачів, – використання балетних номерів, які викликали захоплення з одного боку, а з іншого не розуміння зв'язку балету із життям українського селянства [28, с. 4].

На початку 1942 р. планувалося, принаймні, на шпальтах газети «Українська думка»

відкриття театру юного глядача. В планах організаторів намічалось розширення вікової аудиторії, та залучення до роботи акторських колективів з Дніпропетровська (українська трупа), та з Одеського театру музичної комедії (російська трупа). Ці актори, в майбутньому повинні визначити направленість діяльності театру. Так утворився у Миколаєві міський музично-драматичний театр [14, с. 2].

1942 р. ще відзначився тим, що відновлено роботу музейних закладів. До початку Великої Вітчизняної війни у Миколаєві функціонувало 4 музеї, серед яких художній (містився в приміщенні костюлу), природничий (у будівлі синагоги), історичний та музей революції.

26 червня відбулася наступна, культурна подія 1942 р., а саме, поновлено у Миколаєві роботу художнього музею (сучасний Миколаївський обласний художній музей ім. В. Верещагіна). Музей, на той час, мав 8 відділів: західного, російського академічного мистецтва, картин В. Верещагіна, Р. Судковського, мариністів, передвижників, миколаївських художників та імпресіоністів. Музей розташовувався на вулиці Спаській, 34 [8, с. 4].

В липні 1942 р. до Миколаєва прибуло 120 учнів педагогічного навчального закладу з Мельзака (Східна Пруссія) під керівництвом своїх вчителів. Метою подорожі цих учнів, стало знайомство з Миколаївською генеральною округою, спілкування з місцевою німецькою молоддю, та організація концертів для представників німецької діаспори, та військовослужбовців, перший з яких пройшов 15 липня на майдані фельдкомендатури Миколаєва [29, с. 4].

А вже 18 липня 60 юнаків з цієї групи організували виступ на духових інструментах у Новій Одесі, де пройшло нагородження гебіт-комісаром округу Е. Оперманом, заступника районного керівника В. Михальського та переведенням його на посаду районного судді [6, с. 4].

Загалом учні з Мельзака дали велику кількість концертних виступів для фольксдойче Миколаївської округи, які відбулися в Новому Бузі, Новому Данцігу (с. Виноградівка, Баштанського р-ну), Карлсруе (с. Степове, Миколаївського р-ну) та ін. [5, с. 4].

В кінці серпня 1942 р. сталася визначна подія у театральному житті Миколаєва, а саме міська управа, для забезпечення кращого контролю над культурним життям міста, вирішила об'єднати міські театри та художні колективи в Театр драми та комедії. До нового театру увійшов миколаївський український драматичний театр, театр «Мініатюр», циркові та естрадні артисти міста, духовий та джазовий оркестр. До нових обов'язків театру покладалася організація культурної роботи в місті, через здійснення вистав в міському Луна-парку, де встановили цирковий майданчик. У Спаському урочищі побудували естрадну площадку для виступів по суботах та неділях джазового оркестру, та артистів різних жанрів. Що стосується самого театру, то першою виставою оновленого колективу стала п'єса «Тіточка Чарлея», англійського драматурга Б. Томаса, яка стала першою постановкою неукраїнського автора в роки німецької окупації Миколаєва [26, с. 4].

П'єса-комедія «Тіточка Чарлея», режисера А. Скачкового, прем'єра якої сталася 22 серпня, стала чи не найгучнішою подією у театральному житті міста. Особливу пошану викликала гра головної героїні, яку зіграв артист К. Золотарьов. Гра інших акторів, теж сподобалася миколаївській публіці – В. Ширенков (суддя Кригс), І. Демиденко (полковник Чесней), та інші актори – Р. Ягодзинська, Л. Аушева, А. Уголькова. На високому рівні відбулося оформлення залу, за що відповідала художниця З. Ляховська [27, с. 4].

У вересні, врешті-решт, розпочав свою роботу міський музично-драматичний театр. Для прем'єри обради твір М. Гоголя «Вій». Цей твір душевно зустріли місцеві критики та глядачі. Найбільше позитивних відгуків отримала гра П. Шакули (Хома Брут), А. Петрова (Тіт Халява), Н. Зиська (Тіберій Горобець). Гарним голосом виконувала свої пісні артистка Петрова (панночка). Також відповідально віднеслись до своїх обов'язків художник (Дев'яткін), бутафор (Мелонас) та костюмер (Іващенко) [4, с. 4].

Також схвальні відгуки отримала комедія «Лгунья», яка зібрала в залі понад 800 глядачів [12, с. 4].

Значною подією в житті новоутвореного театру стала п'єса-жарт «Паливода» І. Тобілевича. Завдяки старанням режисера О. Петрова спектакль передав всі барви українського народного життя. Найбільш переконливо зіграли актори П. Моцак (Харко Ледачий) та З. Сергеева (Домка). Іншим акторам, серед яких Г. Голубенко (Паливода), та А. Клець (жених Домки) не вистачало завзяття та пристрасті у передачі характерів своїх героїв [16, с. 4].

До найбільш цікавих та довгоочікуваних театральних прем'єр музично-драматичного театру, безперечно, слід віднести п'єсу, поставлену 29 листопада 1942 р., за авторством, визначного новобужанина – С. Черкасенка «Про що тирса шелестіла», літературну та педагогічну творчість якого ще на початку 20-х років ХХ ст. заборонила радянська влада. В центрі п'єси кошовий отаман І. Сірко, душа якого прагне мирної праці, але татари, поляки та росіяни постійно йому в цьому заважали.

У цій п'єсі, у ролі І. Сірка, дебютував новий актор театру, одесит Возіян, який ще й став її постановником. Гра Возіяна передала величність та силу головного героя. На належному рівні відіграла свою роль Сергієва (Калина). Їй вдалося передати душевний світ хворої дівчини розум якої переносив її в облудливий світ мрій. Різко протиставлена Калині її сестра Оксана, зіграла актриса Скориченко, яка своєю волею до боротьби запалювала серце І. Сірка.

Основним недоліком у грі акторів, стало те, що більшість з них не достатньо опанували віршований текст трагедії, та прослідковувалася відсутність виразної дикції у деяких з них [21, с. 4].

Виставою «Сорочинський ярмарок», переробкою п'єси М. Старицького, Театр драми та комедії розпочав осінній сезон показів, засвідчила те, що гра артистів та робота режисерів, поступово ставала все більш професійною. Ця вистава запам'яталася глядачеві тим, що її вели не окремі актори, а весь ансамбль учасників. В цьому заслуга режисера О. Шамета, який постарався на сцені відтворити реальне життя, з мінімізацією сольних виступів. Проте й такий задум режисера не оминув недоліків, які заключалися в тому, що на сцені артисти спричинили забагато галасу, який

при діалогах припинявся, що й додало виставі неприродного ефекту. Найкраще справилися із своєю роллю Ф. Ляховський (Цибуля), Г. Безпольотова (Мокрина), Л. Костильов (Солопій Черевик), К. Золотарьов (Афанасій Іванович), Є. Живанівський (Хозяїн) [23, с. 4].

Наступною виставою стала драма М. Кропивницького «Доки сонце зійде – роса очі виїсть». Гра акторів вже викликала, не критику як постановки попередніх сезонів, а навпаки, задовольнила глядача. Гра В. Беспольотової (Оксана Завада) передала образ простої дівчини зі шляхетною душею, також вдало увійшов у роль К. Золотарьов (Г. Поваренко). Також претензії до гри не було до Живанівського, Аушевої, Деміденко та ін. [18, с. 4].

Культурне життя, за інформацією часопису «Українська думка» вирувало також в селах та містечках Миколаївської генеральної округи, так у с. Казанка Новобузького гебіту з кінця 1941 р. існував самодіяльний драматичний гурток, під керівництвом А. Казаріна. Його члени – сільські вчителі, колишні студенти, ставили у приміщенні місцевого кінотеатру, для своїх односельчан літературні п'єси – «Безталанна», «Дай серцю волю – заведе у неволю», «Доки сонце зійде – роса очі виїсть». Особливо майстерно свої ролі виконували П. Бойчук, С. Сорокін, Г. Забуцька, Г. Кривцова. На свято Нового 1943 року, гурток для своїх пошановувачів поставив п'єсу «Назар Стодоля» Т. Шевченка [22, с. 4].

З 1942 р. у Миколаєві існував ансамбль бандуристів заснований В. Шклярюм. За 1942 р. ансамбль дав понад 80 концертів по селах генеральної округи. Найбільше схвальних відгуків надійшло на адресу колектива від Ново-Володимирівської, та Ново-Лазарівської управи. Колектив ансамблю отримав дозвіл на гастролі і на 1943 р. від генерального комісара, що свідчить про тотальний контроль окупаційної влади над будь-якими проявами культури на території Миколаївської генеральної округи [1, с. 4].

Крім бандуристів, у 1942 р., територією генеральної округи гастролював ще й Миколаївський роз'їзний театр, брак інформації про який свідчить про недовге його існування через заборону діяльності відділом освіти та культури миколаївської управи. Відомо

лише те, що Миколаївський роз'їзний театр зіграв у м. Первомайськ 3 спектаклі – «Ой, не ходи, Грицю, та на вечорниці», «Наймичка» та «Безталанна». До речі, гастролі театру в місті відбулися за сприяння генерального комісара Е. Опермана, та повітового комісаріату. Глядачам найбільше сподобалася п'єса І. Тобілевича «Наймичка» у постановці В. Грапенка. Серед зайнятих у показі акторів, найбільше враження на глядачів справив сам В. Грапенко у ролі Цокуля, Боцвинова (Рухля), Йосипенко (Янкіля), Кресенко (Аблакат), Дрига (Малашка) та ін. [15, с. 4]

Театральні події 1943 р. У Миколаєві розпочалися 16 січня драмою «Казнь», у постановці музично-драматичного театру. Ця п'єса до війни була заборонена для постановки у радянських театрах і через це планувалося зібрати значну кількість глядачів, проте ні чисельної публіки, ні схвальних відгуків критиків вона не отримала. Натомість, незадовільною була гра головного героя п'єси – Вікентія Львовича, яку виконував А. Амбросов. Невиразна гра Іванова у ролі Пружанова, який пояснював відносини дійових осіб – взагалі зіпсувало враження від вистави [9, с. 4].

У травні 1943 р. розпочав свій новий сезон театр драми та комедії виставою О. Островського «Ліс». Судячи із опублікованих у пресі зауважень, то вистава в основному пройшла вдало. Особливо довершено зіграв свою роль Угольков (Алексіс), Безпольотов (Уліта), Золотарьов (Аркашка), Кучменко (Аксюша).

Високий рівень спектаклю підтриманий декоративним оформленням сцени художницею Ляховською, та режисерським обробленням А. Скачкова [10, с. 4].

Сезон 1943 р. у музично-драматичному театрі ознаменувався ще й постановками оперет, серед яких твори І. Штрауса «Циганський барон» та Ф. Легара «Циганська любов». І якщо перша постановка була вкрай невдалою, на думку глядачів, то постановка «Циганського барону» різко змінила погляди критиків на оперети музично-драматичного театру. А саме, відзначена гра актриси В. Ладно, яка вміло донесла до глядача образ Зоріки, Д. Петрову у ролі графині Іолони. Особливо тепло глядачі відзначили гру актрис Н. Ходусову та В. Ніколаєнко [2, с. 4].

Наприкінці 1943 р. в пресі зникають будь-які згадки про події в області культури в Миколаєві та всієї генеральної округи, за виключенням такої події, як несподіваного утворення нового театру. Цей культурний заклад, скоріш за все, утворився на базі попередніх театрів, які припинили своє існування. Це відбулося у неділю 19 грудня 1943 р. коли відкрився, так званий, український музичний театр на вулиці Привозній, 59. Театр ставив собі такі завдання: постановка класичних опер та комедій, періодично організовувати концерти типу «Варьете». У своєму розпорядженні він мав балетну та хорову групи, під керівництвом Зуєва та диригента Ткаченка.

Відкриття й ознаменувалося першим концертом з 3-х відділів, у першому звучали твори Й. Штрауса, у другому українські народні мелодії, і на завершення, третій відділ складався із циркових номерів [3, с. 4].

І вже на початку 1944 р. український музичний театр порадував глядачів прем'єрою жартівливої п'єси М. Кропивницького «Пошилися в дурні». Фактично всі актори зуміли справитися зі своїми ролями. Найбільш вдало були виконані ролі Антона (Житінський), писаря (Сікало), Кукси (Тяк), Горпини (Сергеєва), Нечипора (Сердюк) [19, с. 4].

Останньою театральною подією в м. Миколаєві за часів німецької окупації, стала п'єса «Майська ніч», художня цінність якої полягала у використанні класичних творів українських та російських композиторів, серед яких М. Лисенка, С. Артемовського, О. Даргомижського, Римського-Корсакова. Ці твори доповнила вдала гра акторів Тяка та Сікала у ролі комічного Каленика та сільського писаря, Ляховського – голова села, Сердюка – винокура Сазона, артистка Куриленко – вдало відобразила роль закоханої Галі, а також Безпольотова у ролі Стехи [11, с. 4].

Висновки. Відновлення культурного, як й релігійного життя на окупованій території України стало одним з проявів пропагандистської політики окупаційної влади. Таким чином, стає зрозумілим, що німецька окупаційна влада, через популяризацію творів української народної культури, класиків літератури, у тому числі й заборонених радянською владою, прагнула докорінно змінити світо-

гляд місцевого населення про себе, та свої заходи. Можна стверджувати, що, політика яку проводили окупанти щодо української культури, повинна була стати важливим аспектом у прагненні привабити на свою сторону, якнайбільшу кількість місцевих жителів, та залишити без підтримки радянську владу та групи підпільників, які діяли в місті та регіоні.

Список використаних джерел

1. Ансамбль бандуристів // Українська думка. — 6 лютого 1943. — № 8. — С. 4.
2. Безперечний ріст // Українська думка. — 15 травня 1943. — № 36. — С. 4.
3. Відкриття українського музичного театру // Українська думка. — 18 грудня 1943. — № 98. — С. 4.
4. Вій. (Міський музично-драматичний театр // Українська думка. — 19 вересня 1942. — № 75. — С. 4.
5. Гастролі Східнопруської Гітлерівської молоді в Ніколаєвщині // Українська думка. — 19 серпня 1942. — № 66. — С. 4.
6. Гітлерівські юнаки в Новій Одесі // Українська думка. — 25 липня 1942. — № 59. — С. 4.
7. Дещо про мистецькі заклади м. Миколаїв // Український голос. — 8 жовтня 1941. — № 5. — С. 4.
8. До відкриття художнього музею // Українська думка. — 11 липня 1942. — № 55. — С. 4.
9. «Казнь» // Українська думка. — 20 січня 1943. — № 3. — С. 4.
10. «Ліс» (театр драми та комедії) // Українська думка. — 8 травня 1943. — № 3. — С. 4.
11. «Майська ніч» (Прем'єра українського музичного театру) // Українська думка. — 8 березня 1944. — № 18. — С. 4.
12. Міська хроніка // Українська думка. — 17 жовтня 1942. — № 83. — С. 4.
13. Музеї Миколаєва перед відкриттям // Українська думка. — 19 листопада 1941. — № 16. — С. 3.
14. На місцеві теми // Українська думка. — 14 січня 1942. — № 4. — С. 2.
15. «Наймичка» (гастролі Миколаївського роз'їздно-го театру) // Нове життя. — 13 вересня 1942. — № 25. — С. 4.
16. «Паливода» (в Ніколаєвському музично-драматичному театрі) // Українська думка. — 7 листопада 1942. — № 89. — С. 4.
17. Перша вистава театру // Українська думка. — 29 жовтня 1941. — № 11. — С. 4.
18. «Поки сонце зійде — роса очі виїсть» // Українська думка. — 18 листопада 1942. — № 92. — С. 4.
19. «Пошилися в дурні» // Українська думка. — 9 лютого 1944. — № 12. — С. 4.
20. Прекрасний почин // Український голос. — 5 жовтня 1941. — № 5. — С. 2.
21. «Про що тирса шелестіла» (музично-драматичний театр) // Українська думка. — 5 грудня 1942. — № 97. — С. 4.
22. Самодіяльний гурток в районі // Українська думка. — 30 грудня 1942. — № 103. — С. 4.
23. «Сорочинський ярмарок» // Українська думка. — 14 жовтня 1942. — № 82. — С. 4.
24. Театр // Українська думка. — 15 листопада 1941. — № 16. — С. 4.
25. Театр готується // Український голос. — 12 жовтня 1941. — № 6. — С. 4.
26. Театр драми та комедії // Українська думка. — 29 серпня 1942. — № 69. — С. 4.
27. «Тіточка Чарлея» // Українська думка. — 2 вересня 1942. — № 70. — С. 4.
28. Ще одна прем'єра // Українська думка. — 4 січня 1942. — № 1. — С. 4.
29. Як використовує канікули німецька молодь Райху // Українська думка. — 18 липня 1942. — № 57. — С. 4.

ВИШНЕВСКИЙ С. А.

РАЗВИТИЕ КУЛЬТУРНОЙ ЖИЗНИ В НИКОЛАЕВЕ И ГЕНЕРАЛЬНОМ ОКРУГЕ В ГОДЫ НЕМЕЦКОЙ ОККУПАЦИИ УКРАИНЫ (1941-1944 гг.)

Данная статья посвящена развитию театральной жизни и культурных мероприятий проведенных в Генеральном округе Николаев, в годы немецкой оккупации (1941-1944 гг.) южной Украины. Рассмотрены основные театральные события, деятельность музеев и художественные мероприятия самодеятельных коллективов в провинциальных городах и селах области.

Ключевые слова: Генеральный округ, театр, капелла, оккупация, музей, пьеса, агитация.

VYSHNEVSKY S.

THE DEVELOPMENT OF CULTURAL LIFE IN MYKOLAYIV AND IN THE GENERAL DISTRICT DURING THE YEARS OF GERMAN OCCUPATION OF UKRAINE (1941-1944)

This article is devoted to the development of theatre life and cultural activities carried out in the General District of Mykolayiv during the German occupation of Southern Ukraine in 1941-1944.

The main theatre events, art events of amateur teams in provincial towns and villages of the region are examined.

The assessment of artists' play in terms of the public and local theater critics is given.

Key words: The General District, theatre, choir, occupation, museum, play, agitation.

Стаття надійшла до редколегії 3.08.2014